

Inspektionsrapport
från Skolverket
2007:30

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Galären i Karlskrona

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Galären Utbildningar i Karlskrona AB
Drottninggatan 16
371 32 Karlskrona

2007-03-27
1 (3)
Dnr 54-2006:75

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friskolan Galären i Karlskrona

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Friskolan Galären i Karlskrona kommun. Besök gjordes i skolan den 21 och den 22 september 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 27 juni 2007, skall Galären Utbildningar i Karlskrona AB redovisa till Skolverket enheten i Lund vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser att följa upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att resultaten av Friskolan Galärens värdegrundsarbete är av god kvalitet. Meritvärdet och andelen behöriga elever till nationellt program vid skolan är högre än vad som gäller för riket. Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de kunskaper som grundskolan förmedlar.

Det finns en god och väl utvecklad samverkan med föräldrarna, skolan bedriver ett gott förebyggande värdegrundsarbete och klimatet och förhållningssättet mellan eleverna och mellan eleverna och lärarna är gott. Elever och föräldrar är relativt välinformerade om mål och kursplaner samt är i huvudsak också nöjda med hur skolan genomför utvecklingssamtalen. Det finns i många avseenden goda strategier i skolans pedagogiska upplägg och arbetet med den digitala individuella utvecklingsplanen är av god kvalitet. Skolan har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever i behov av särskilt stöd.

Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Skolans läromedel, lokaler och utrustning är ändamålsenlig och standarden på datorutrustningen är mycket god.

Följande område inom Friskolan Galärens verksamhet visar dock sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan är inte avgiftsfri vilket strider mot skollagen (9 kap. 7 § skollagen).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolans likabehandlingsplan bör bearbetas så att den tydligare beskriver hur det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar mellan vuxen och elev bedrivs.
- Elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.
- Skolan bör ytterligare tydliggöra betygssättningens principer och grunder för eleverna.
- Skolan bör tydliggöra i vilka former de s.k. flexibla studierna skall bedrivas med avseende på skolans tillsynsansvar under skoltid och kravet på närvaroplikt i skolan.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Gösta Karlsson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Björn Persson, undervisningsråden Claes-Göran Aggebo, Cecilia Hanö och juristen Ulrika Lindmark deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Karlskrona kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friskolan Galären

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	11

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Friskolan Galären den 21 och den 22 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1998. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 1999. I Skolverkets beslut den 15 november 1999 (dnr 1999:2720) konstaterade Skolverket att skolan inte uppfyllde kraven i 4 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor om att det skall finnas en rektor för utbildningen. I Skolverkets beslut den 13 december 1999 konstaterade Skolverket att huvudmannen hade utsett en rektor för skolan och att skolan därmed uppfyllde villkoren för godkännande.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Friskolan Galären har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Karlskrona kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen utnyttjar för närvarande inte sin rätt till insyn.

Beskrivning av skolan

Friskolan Galären	Antal elever
Grundskola	277

Skolverket godkände Friskolan Galären i Karlskrona som en fristående grundskola för årskurserna 7–9 genom beslut (dnr 97:777) den 16 oktober 1997 och som en fristående grundskola för årskurs 6 genom beslut (dnr 2005:1095) den 13 februari 2006. Godkännandet avseende årskurs 6 gäller från och med den 1 juli 2006 och under förutsättning att skolan startat senast vid början av läsåret 2007/2008. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Enligt Skolverkets beslut om godkännande är skolans inriktning allmän. Skolan har en internationell/språklig profil. Av underlaget till beslutet framgår att skolan kommer att följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet samt de nationella kursplanerna.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Galären Utbildningar i Karlskrona AB med organisationsnummer 556551-2273.

Verksamheten vid Friskolan Galären startade läsåret 1998/1999 och omfattade vid inspektionsbesöket årskurserna 7–9.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 277 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Karlskrona kommun, men skolan har även elever från Torsås, Borgholms och Ronneby kommun.

Inför läsåret 2005/2006 delades skolan i två profiler/spår: Kultur och Media, en estetiskt inriktad profil, och Hälsa och Idrott, en hälso- och idrottsinriktad profil. I samband med delningen förlades Hälsa- och Idrottsprofilen till en ny verksamhetsadress ute på Arena Rosenholm, belägen cirka 7 km från den andra enheten, som finns kvar på Trossö i centrala Karlskrona.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Friskolan Galären och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att resultaten av skolans värdegrundsarbete är av god kvalitet. Meritvärdet och andelen behöriga elever till nationellt program vid skolan är högre än vad som gäller för riket. Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de kunskaper som grundskolan förmedlar.

Det finns en god och väl utvecklad samverkan med föräldrarna, skolan bedriver ett gott förebyggande värdegrundsarbete och klimatet och förhållningssättet mellan eleverna och mellan eleverna och lärarna är gott. Elever och föräldrar är relativt välinformerade om mål och kursplaner samt är i huvudsak också nöjda med hur skolan genomför utvecklingssamtalen. Det finns i många avseenden goda strategier i skolans pedagogiska upplägg och arbetet med den digitala individuella utvecklingsplanen är av god kvalitet. Skolan har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever i behov av särskilt stöd.

Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Skolans läromedel, lokaler och utrustning är ändamålsenlig och standarden på datorutrustningen är mycket god.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist dock snarast måste åtgärdas.

- Skolan är inte avgiftsfri vilket strider mot skollagen (9 kap. 7 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning också behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans likabehandlingsplan bör bearbetas så att den tydligare beskriver hur det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar mellan vuxen och elev bedrivs.
- Elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.
- Skolan bör ytterligare tydliggöra betygssättningens principer och grunder för eleverna.
- Skolan bör tydliggöra i vilka former de s.k. flexibla studierna skall bedrivas med avseende på skolans tillsynsansvar under skoltid och kravet på närvaroplikt i skolan.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Resultatet av skolans arbete med normer och värden är, enligt elever, föräldrar, personal och skolläda gott och avspeglar sig i ett positivt arbetsklimat och en god stämning mellan elever och mellan elever och personal. Eleverna känner sig trygga och trivs. Inspektörernas iakttagelser vid inspektionsbesöket bekräftar denna bild.

I skolans kvalitetsredovisning kommenteras relativt utförligt de attitydundersökningar i form av enkäter till elever och föräldrar som skolan genomför årligen. I den senaste attitydundersökningen gav eleverna i hög grad goda omdömen för trygghet och trivsel.

Resultaten på de kommungemensamma proven i årskurs 7 i läsförståelse, engelska och matematik ligger över Karlskrona kommuns medelvärde.

Kvalitetsredovisningen anger att resultaten på de nationella ämnesproven läsåret 2005/2006 överlag korrelerade mycket väl mot de givna slutbetygen. I engelska låg dock slutbetygen något lägre och i matematik något högre jämfört med resultaten på de nationella ämnesproven, uppger skolan. Alla elever nådde de mål som mäts i nationella ämnesprov i engelska och så gott som alla elever nådde målen i svenska och i matematik.

Tabell 1. Resultatmätt för elever i årskurs 9

Resultatmätt	Skolan		Kommunen		Riket	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Genomsnittligt meritvärde	228,9	238,7	201,7	199,6	206,9	206,3
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	88,7	90,3	76,2	75,5	75,9	75,5
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	95,2	96,8	90,2	88,9	89,6	89,2

Skolans resultat har legat över såväl kommunens som rikets år 2005 och 2004, något som även var fallet år 2003. Av nationell statistik för 2006 framgår att så även är fallet för 2006.

Vid en jämförelse av betygsresultaten över tid i de olika ämnena framkommer också att en hög andel elever åren har nått målen i samtliga ämnen. En allt högre andel elever har också nått det högsta betygssteget. För år 2005 kan emellertid noteras att ett antal elever inte nådde målen i kemi och biologi.

Andelen elever med MVG var år 2005 högst i teknik (56,5 procent), samhällsorienterande ämnen (37,1) och hem- och konsumentkunskap (35,3). Högst andel flickor som fick MVG fanns i teknik (64 procent) och i hem- och konsumentkunskap (60). Högst andel pojkar som fick MVG fanns i teknikämnet (51,4).

Andelen elever med MVG var år 2004 högst i slöjd (35,5 procent), moderna språk som språkval (33,3) och samhällsorienterande ämnen (31,7). Högst andel flickor som fick MVG fanns i hem- och konsumentkunskap (46,2 procent) och moderna språk som språkval (33,3). Högst andel pojkar som fick MVG fanns detta läsår i slöjd (38,9).

Flickorna hade ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Skillnaden uppgick till 19 poäng år 2005 och till 21 poäng år 2004. De få elever som inte

blev behöriga till gymnasieskolans nationella program var samtliga pojkar 2005 och 2004. Något fler pojkar än flickor saknade också betyg i ett eller flera ämnen.

Inspektörerna utgår ifrån att skolan analyserar orsakerna till betygskillnaderna mellan ämnena och mellan pojkar och flickor.

I förhållande till SALSA, Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, som i sin redovisning av skolors resultat tar hänsyn till faktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel pojkar och andel elever med utländsk bakgrund, har skolan tidigare år legat under modellberäknat värde när det gäller genomsnittligt meritvärde och andel elever som uppnått målen. Under senare år har skolan legat ungefärligen i nivå med modellberäknat värde. SALSA visar att andelen elever med utländsk bakgrund i årskurs 9 är låg i jämförelse med riksnittet och föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå är högre än riksnittet.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att resultaten av skolans värdegrundsarbete är av god kvalitet. Meritvärdet och andelen behöriga elever till nationellt program vid skolan är högre än vad som gäller för riket. Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de kunskaper som grundskolan förmedlar.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörerna bedömer att det finns en god och väl utvecklad samverkan med föräldrarna. Det finns samverkansformer bl.a. i form av ett föräldraråd, kallat Galärrådet. Galärrådet har tagit fram en ambitiös verksamhetsplan med en omfattande aktivitetsplan och med övergripande mål att bl.a. arbeta för föräldramedverkan i skolans samtliga aktiviteter. Galärrådets syfte är att medverka till skolans utveckling och att sprida kunskap om hur det är att vara förälder till elever på Galären. Intervjuade föräldrar anser att de har stora möjligheter till inflytande. Det finns alltid möjlighet att samtala med lärarna om föräldrarna har behov av detta. Samarbetet med rektorn fungerar väl och föräldrarna är nöjda med skolans informationsinsatser. Skolan anordnar också föräldrautbildning.

Skolan har ordningsregler som kallas för Etiskt fundament. Eleverna tycker att reglerna är bra. I ordningsreglerna omtalas också vad som händer om eleven bryter mot skolans regler vad gäller rökning, snusning och droger. Då mister

eleven under en tid möjligheten att delta i skolaktiviteter som innebär en eller flera övernattningar under skolans ansvar. Inspektörerna utgår ifrån att skolan problematiserar och diskuterar denna konsekvens med elever och föräldrar, så att ingen elev känner sig exkluderad från den verksamhet som skolan bedriver.

För att positivt uppmärksamma elever som når särskilt goda studieresultat har skolan en s.k. 250 poängsklubb, där namnen på de elever som lämnar årskurs 9 med 250 meritpoäng eller mer offentliggörs i form av diplom som hänger på väggarna i skolans gemensamma utrymmen. Inspektörerna kan konstatera att antalet elever i klubben har ökat över tid.

Inspektörerna bedömer att skolan bedriver ett gott förebyggande värdegrundsarbete. I ett särskilt temaarbete, ”Blommor och bin”, arbetar skolan med sex- och samlevnadsfrågor i ett brett perspektiv. Skolan har en jämställdhetsplan och en handlingsplan för jämställdhetsarbetet, riktad till personal och elever. Skolan har inrättat tjej- och killgrupper för undervisningen i teknik, hem- och konsumentkunskap och i de laborativa momenten i naturorienterade ämnen.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I det målinriktade arbetet ingår att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier eller annan kränkande behandling. Den nya lagen anger att varje skola/verksamhet skall ha en likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen ersätter kravet på ett handlingsprogram mot kränkande behandling och den skall upprättas i varje skola och ses över varje år. Skolan har upprättat en likabehandlingsplan, men den innehåller inte åtgärder vid kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan bör bearbetas så att den tydligare beskriver hur det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar mellan vuxen och elev bedrivs.

Viktiga ord i Galärens värdegrundsarbete är trygghet, respekt, ansvar och omtanke. Ett särskilt ämne, livskunskap, finns på schemat och skolan har kamratstödare som i sitt arbete stöds av skolsköterskan och en lärare från vardera skolenheten. En särskild elevenkät genomförs varje vår med frågor kring kränkande behandling. Skolan har också en s.k. seniormorfar, som är på skolan en dag i veckan för att hjälpa och stödja eleverna.

Intervjuade elever och föräldrar känner sig relativt välinformerade om mål och kursplaner. Elever och föräldrar är också i huvudsak nöjda med hur skolan genomför utvecklingssamtalen.

Det finns samverkansformer med eleverna i form av klassråd och elevråd. Skolans elevråd kallas för Skeppsrådet.

Elevinflytande är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan. På grundval av elev- och lärarintervjuerna bedömer dock inspektörerna att elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer varierar mellan ämnen och lärare. Inspektörerna

bedömer att elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras.

Skolan har en skolsköterska med cirka 60 procents tjänstgöring förlagd till Galärens båda grundskoleenheter. Skolsköterskan är lätt att få tag på enligt eleverna. Skolan har också tillgång till skolläkare och kurator.

Vid behov av specialistkompetens såsom speciallärare eller psykolog anlitar skolan kommunens resurscentrum, som skolan upplever sig ha ett mycket välfungerande samarbete med.

När det gäller skolans hälsofrämjande arbete har inspektörerna tagit del av en arbetsplan som beskriver en intressant och ambitiös långsiktig satsning på ett utvecklingsarbete med temaarbeten, arbetsmiljöarbete och ett s.k. hälsotorg med olika delområden där ambitionen är att utveckla både den fysiska och psykosociala arbetsmiljön i ett samarbete mellan skolhälsovården, lärarna och skolledningen.

Innehåll i undervisningen, individanpassning och stöd

Inspektörerna får vid lektionsbesöken ett gott intryck av klimat och förhållningssätt mellan eleverna och mellan eleverna och lärarna. Varierande arbetssätt och arbetsformer kunde iaktas där eleverna arbetade såväl självständigt som tillsammans med andra.

Skolan består fr.o.m. läsåret 2006/2007 av två enheter som är placerade på två olika ställen, Kultur och Media (KoM) i centrala Karlskrona och Hälsa och Idrott (HoI) som ligger ute på Rosenholm. Det finns ett arbetslag på vardera enheten. Varje arbetslag har en s.k. verksamhetssamordnare, som tillsammans med rektorn utgör skolans ledning.

Enligt kvalitetsredovisningen kännetecknas skolans arbetssätt av att eleverna tar stort eget ansvar för studierna och där personlig utveckling är lika viktig som kunskap. Kvalitetsredovisningen uppger vidare att undervisningen kännetecknas av problembaserat lärande (PBL), storyline, upplevelsebaserad inläring, ämnesintegrerad undervisning, tematiska arbetssätt och projektarbete. Ibland använder skolan även begreppet ”helhetsbaserad processpedagogik” med vilket menas att eleverna inte alltid får färdiga frågeställningar att utgå ifrån utan att de måste själva ta reda på vad de behöver kunna och göra för att nå målet. Skolan har också en s.k. pedagogisk momentplan där de nationella måldokumenterna granskats, analyserats och konkretiserats för att bättre passa skolans tematiska och ämnesövergripande arbetssätt.

Inspektörerna bedömer att det i många avseenden finns goda strategier i skolans pedagogiska upplägg, vilka också kunde iaktas vid inspektionsbesöket i form av praktiskt välfungerande undervisningssituationer och ett genomtänkt IT-stöd. De elever som inspektörerna mötte verkade synnerligen väl bevandrade i skolans digitala arbetssätt och arbetsformer.

Skolan har också åldersintegrerade kontaktgrupper med elever från årskurs 7–9 där man träffas varje vecka med sin ”mentor” och har livskunskap och gör andra saker för att stärka sammanhållningen, något som intervjuade elever uppskattar.

Varje vecka har eleverna i årskurs 7 en halv dags ”flexibla studier” och i årskurs 8 och 9 en hel dags ”flexibla studier”. Under den dagen får eleverna avgränsade

uppgifter att arbeta med under handledning, uppgifter som ofta är starkt knutna till temaperioderna. De ”flexibla studierna” kan enligt skolan bedrivas i hemmet, på biblioteket, på annan plats eller, som ofta, i skolan. Skolan har strikta rutiner och noggrann uppföljning av hur eleverna skall redovisa arbetsuppgifterna.

Rektorn anser att de ”flexibla studierna” präglas av flexibilitet, att de tränar eleverna i att gradvis ta ett allt större ansvar för sina studier och att en överväldigande majoritet av eleverna är positiva till detta arbetssätt.

Eleverna har på schemat varje vecka också s.k. profiltid, vilket innebär möjlighet för eleverna till fördjupning och breddning. Se vidare under avsnittet Bedömning av förutsättningarna.

Intervjuade elever och föräldrar är i huvudsak mycket nöjda med profiltiden och med de ”flexibla studierna”. Eleverna anser att detta arbetssätt ger dem många valmöjligheter, förbereder dem för gymnasieskolan och innebär att de får arbeta självständigt under ansvar och ta egna initiativ. Lärarna bedömer att ett tiotal elever behöver extra hjälp och handledning vid dessa tillfällen. De elever som behöver denna extra hjälp får handledning på plats i skolan. Lärarna uppskattar att cirka 35–40 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 ändå väljer att arbeta i skolan under ”distansdagen”. Under eftermiddagen har lärarna konferens denna dag, men eleverna har möjlighet att kontakta lärarna. Intervjuade elever har delade meningar om lärarnas tillgänglighet denna eftermiddag.

För en vidare diskussion om ”distansdag/flexibla studier” se också under avsnittet Bedömning av förutsättningarna.

Intervjuade elever anser att arbetsbelastningen stundtals kan vara ojämn och ibland hög, särskilt om man går i någon av skolans ”snabbare” grupper i engelska, matematik och i naturorienterade ämnen, de s.k. 1-2-3 grupperna. Det är inte alltid så att lärarna samverkar med varandra kring när prov skall ges, tycker eleverna. En del intervjuade elever säger sig vara stressade ibland. Föräldrarna tycker att ”distansundervisningen” är bra, men menar att det kan finnas en risk för att mycket ambitiösa elever lägger ner alldeles för mycket tid på de arbetsuppgifter som skall genomföras under dessa arbetspass. Eleverna ställer stora krav på sig själva, anser föräldrarna. Lärarna säger att det finns elever som har högt ställda ambitioner och som mår dåligt om de inte når sina egna mål. Rektorn anser att det tidigare i viss mån var dålig framförhållning, vilket gjorde att det blev en arbetsanhopning för eleverna. Numera ligger hela planeringen på skolans hemsida och där kan eleverna logga in sig och ta del av veckoplaneringen och därigenom planera studierna. Härigenom finns förutsättningar för en jämnare arbetsbelastning framgent, säger rektorn. Mot bakgrund av vad som framkommit i intervjuerna utgår inspektörerna dock ifrån att skolan analyserar orsakerna till elevers känslor av stress för att finna sätt att motverka detta.

Elever och föräldrar tycker att skolan är bra på att ge de elever som behöver stöd sådan hjälp i undervisningen. Systemet med de s.k. 1-2-3 grupperna är bra, tycker elever och föräldrar. Det är möjligt att byta grupp, så eleverna upplever sig inte låsta till en viss grupp, varför det är inspektörernas uppfattning att eleven rimligen inte borde känna sig predestinerad till ett visst bestämt betyg beroende på i vilken grupp eleven går.

Skolan har ingen särskild undervisningsgrupp och ingen elev har anpassad studiegång.

Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever som är i behov av särskilt stöd.

Eleverna har en individuell utvecklingsplan (IUP) i form av en s.k. Digital Individuell Utvecklingsplan. Den har skolan själv utvecklat och innehåller bl.a. en beskrivning av den enskilde elevens mål- och utvecklingsplan, kunskapsprocess och kunskapsresultat, personlig utveckling, lektionsaktivitet, samarbetsförmåga, förmåga att sköta de ”flexibla studierna”, följa uppsatta regler och muntlig aktivitet. IUP:n revideras terminsvis och används vid utvecklingssamtalen. Det är inspektörernas bedömning att skolans arbete med IUP är av god kvalitet.

Eleverna har praktisk arbetslivsorientering (prao), två veckor i vardera årskurs 8 och 9.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Eleverna läser hem- och konsumentkunskap och teknik i årskurs 7, slöjd i årskurs 8 och musik i årskurs 9. Enligt ”Elevhandboken” kan inte en elev i årskurs 9 höja ett ”slutbetyg” som är satt i årskurs 7 eller 8 och i ”Elevhandboken” används också oriktigt beteckningarna ”Slutbetyg i 7:an” och ”Slutbetyg i 8:an”. Intervjuade elever upplever att de inte har någon chans att höja betygen. Rektorn upplyser om att detta är ett missförstånd och att eleverna kan höja de betyg som är satta i avslutande ämnen genom prövning och genom att de ges möjlighet att läsa ämnet i t.ex. skolår 9, något som flera elever också gör. De oriktiga beteckningarna ”Slutbetyg i 7:an” och ”Slutbetyg i 8:an” har skolan omedelbart rättat till efter inspektionsbesöket, enligt rektorn. Det finns också en del andra uppfattningar i betygsfrågor som eleverna redovisar, t.ex. att det inte går att få MVG i årskurs 8 och om ett arbete inte lämnas in i tid, kan betyget sänkas. Rektorn upplyser om att detta är felaktigt och att det inte går till så på skolan. Mot bakgrund av detta bedömer inspektörerna dock att skolan bör tydliggöra betygssättningens principer och grunder än tydligare för eleverna.

Eleverna upplever att lärarna använder ett allsidigt underlag vid betygssättningen och att lärarna sätter rättvisa betyg. Eleverna känner sig välinformerade. Satta betyg motiveras av lärarna på utvecklingssamtalen. Intervjuade föräldrar anser också att betygen är rättvisa och föräldrarna säger sig förstå givna betyg.

Lärarna har i nuläget inte någon samlad betygsbild förutom kunskap om skolans genomsnittliga meritvärde. Lärarna upplyser om att det finns felaktiga rykten om att skolan sätter för höga betyg. Skolan har påbörjat ett utvecklingsarbete för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning. Det finns en önskan från skolan att ingå i de kommunövergripande nätverk som arbetar med betygssättning och bedömning.

Styrning och ledning och kvalitetsarbete

Huvudman är Galären Utbildningar i Karlskrona AB. I styrelsen sitter ägaren, som också är skolans nytillträdde rektor, och olika representanter från näringslivet. Huvudmannen har även en gymnasieskola som ligger i centrala Karlskrona. Rektorn är sedan tidigare också rektor för huvudmannens gymnasieskola. Rektorn har lärarutbildning och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Skolans ledning består av rektorn och två verksamhetssamordnare, en för

vardera skolenheten. Med anledning av att grundskolan och gymnasieskolan har samma rektor, ser huvudmannen för närvarande över skolledningsorganisationen.

Skolan har upprättat kvalitetsredovisning i enlighet med förordningens krav och det finns tid avsatt för lärarna till gemensam reflektion på måndagar och torsdagar. Skolan har i sitt kvalitetsarbete lagt särskilt fokus på undervisningen i form av tematisering, ämnesintegrering och undervisningens kvalitet samt på elevernas och personalens arbetsmiljö. Det finns en lokal arbetsplan i form av en verksamhetsplan.

Skolans delning

Under 2004 fattade Galärens styrelse beslut om att skolan skulle profilera sig i två spår, Hälsa och Idrott samt Kultur och Media. Anledningen var dels att bereda plats för fler sökanden, dels att tillgodose olika intresseinriktningar. I samband med delningen av skolan i två spår läsåret 2005/2006 förlades Hälsa- och Idrottsprofilen till en ny verksamhetsadress, belägen ute på Arena Rosenholm, cirka 7 km från den andra enheten. Skolans Kultur- och Mediaprofil finns kvar i skolans ursprungliga lokaler i centrala Karlskrona.

Friskolan Galären hade vid inspektionsbesöket gemensamma måldokument och intagningsprinciper, gemensam rektor och kvalitetsredovisning. Rektorn berättar att det också finns en gemensam styrgrupp, gemensam kompetensutveckling och friskvård och andra aktiviteter för personalen. Verksamheten bedrivs på två enheter, lokaliserade på skilda håll och med, i huvudsak, skilda arbetslag.

Mot denna bakgrund bedömer inspektörerna att Friskolan Galären sammantaget alltså kan betraktas som en skola, då skolan har gemensamma måldokument och intagningsprinciper, gemensam rektor, kvalitetsredovisning och kompetensutveckling.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det finns en god och väl utvecklad samverkan med föräldrarna, att skolan bedriver ett gott förebyggande värdegrundarbete och att klimatet och förhållningssättet mellan eleverna och mellan eleverna och lärarna är gott. Skolans likabehandlingsplan bör dock bearbetas så att den tydligare beskriver hur det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar mellan vuxen och elev bedrivs.

Elever och föräldrar är relativt välinformerade om mål och kursplaner samt är i huvudsak också nöjda med hur skolan genomför utvecklingssamtalen. Det finns i många avseenden goda strategier i skolans pedagogiska upplägg och arbetet med den digitala individuella utvecklingsplanen är av god kvalitet. Skolan har goda rutiner för identifiering av och åtgärder för elever i behov av särskilt stöd.

Eleverna upplever att lärarna är rättvisa i betygssättningen, men mot bakgrund av de elevkommentarer som framförts vid inspektionsbesöket, bedömer inspektörerna att skolan ytterligare bör tydliggöra betygssättningens principer och grunder för eleverna. Elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras. Inspektörerna bedömer att Friskolan Galären sammantaget alltså kan betraktas som en skola.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

”Flexibla studier/distansstudier”

I samband med Skolverkets handläggning av skolans ansökan om att få utöka verksamheten med årskurs 6 begärde Skolverket den 15 december 2005 in en komplettering av ansökan på följande punkt:

Bland annat hade huvudmannen i ansökan uppgivit att undervisningen bedrevs som ”flexibla studier/distansstudier” upp till en dag per vecka. I årskurs 7 var omfattningen en eftermiddag och i årskurserna 8 och 9 en halv till en dag, beroende på elevens mognad och förmåga till ansvarstagande.

Skolverket upplyste i detta sammanhang huvudmannen om att enligt gällande bestämmelser finns inte något utrymme för distansundervisning inom grundskolan annat än för enskilda elever under speciella omständigheter. Motsvarande bestämmelser finns inte för en fristående skola men eftersom en fristående skola skall ge eleverna en utbildning som är likvärdig med den som det offentliga skolväsendet skall ge, måste ovanstående ändå tas som utgångspunkt för en bedömning av en fristående skolas verksamhet. Huvudmannen ombads redogöra för hur det planerade upplägget med distansundervisning förhöll sig till gällande bestämmelser.

Av rektorns skriftliga svar den 9 februari 2006, framgick bl.a. att distansundervisningen gällde de elever ”som klarar av att ta eget ansvar för studierna och i begränsad omfattning. Distansstudierna har förändrats till att bli flexibla studier under innevarande läsår och kommer så att vara framledes. Flexibla studier kan bedrivas i hemmet, på biblioteket, på annan plats eller, som ofta, i skolan.”

Mot bakgrund av huvudmannens kompletterande svar godkände Skolverket huvudmannens ansökan. Av Skolverkets beslutsunderlag framgick att skolans tematiska ämnesövergripande arbetssätt ibland kan innebära arbete utanför skolans väggar under del av dagen med handledning.

Vid inspektionsbesöket kan inspektörerna konstatera, med hjälp av bl.a. befintlig timplan och studier av klassernas scheman, att omfattningen av de ”flexibla studierna” uppgår till tre klocktimmar per vecka (10 procent av undervisningstiden) i årskurs 7 och sex klocktimmar per vecka (20 procent av undervisningstiden) i årskurserna 8 och 9. De ”flexibla studierna” är förlagda till torsdagarna. Under torsdagsförmiddagen finns möjlighet för eleverna att få lärarhandledning på skolan kring distansuppgiften.

I skolans personalhandbok uttrycks detta som att ”Huvuduppgiften för eleven är inte att vara närvarande en viss mängd schemalagda lektioner på skolan, utan

att uppnå fastslagna mål.” Som tidigare redovisats i skolrapporten, väljer dock, enligt lärarna, cirka 35–40 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 att arbeta i skolan under ”distansdagen”.

En fristående skola är inte skyldig att fullt ut tillämpa de regler som gäller för motsvarande utbildning inom det offentliga skolväsendet. I skollagen anges endast att skolan skall ge kunskaper och färdigheter som är likvärdiga med dem som den offentliga skolan skall förmedla och också leva upp till de allmänna mål och den värdegrund som gäller inom det offentliga skolväsendet.

För det offentliga skolväsendet gäller uttryckligen att eleverna är garanterade en viss undervisningstid då det skall ske ett arbete som planeras av lärare och elever tillsammans och som eleverna genomför under lärarens ledning. Något utrymme för distansundervisning finns inte inom grundskolan annat än för enskilda elever under speciella omständigheter. Detta innebär inte att eleverna alltid måste vistas i samma lokal som sin lärare. Eleven kan ha också ha uppgifter som skall lösas enskilt eller tillsammans med andra elever och som kan genomföras även om eleven under viss tid finns på annan plats inom eller utom skolans lokaler.

Motsvarande bestämmelser finns inte för en fristående skola men eftersom en fristående skola skall ge eleverna en utbildning som är likvärdig med den som det offentliga skolväsendet skall ge, måste ovanstående ändå tas som utgångspunkt för en bedömning av en fristående skolas verksamhet.

Enligt föräldrabalken har föräldrarna ett tillsyns- och omsorgsansvar för sina barn. Utifrån gällande praxis övertas detta tillsynsansvar av skolhuvudmannen under skoltid eftersom det råder skolplikt och föräldrarna därigenom är skyldiga att se till att barnen finns i skolan. Föräldrarna skall inte behöva vara oroliga för att något skall hända deras barn på grund av bristande tillsyn från skolans sida. Detta gäller oavsett om skolhuvudmannen är en kommun eller en fristående huvudman. Skolhuvudmannen har ett tillsynsansvar för eleverna under skoltid och detta gäller även om eleven befinner sig på annan plats än i skolans lokaler, t.ex. för planerade studier i hemmet.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer inspektörerna att styrelsen för skolan bör tydliggöra i vilka former de s.k. flexibla studierna skall bedrivas med avseende på skolans tillsynsansvar under skoltid och kravet på närvaroplikt i skolan.

Avgiftsfri utbildning

I samband med Skolverkets handläggning av skolans ansökan om att få utöka verksamheten med årskurs 6 begärde enheten för tillståndsprövning den 15 december 2005 in en komplettering av ansökan också på följande punkt:

I ansökan hade huvudmannen uppgivit att skolan var avgiftsfri. Huvudmannen ombads ange om det skulle förekomma några andra kostnader för eleverna i form av köavgift till skolan, skidresor, andra friluftaktiviteter eller utlandsresor.

Av rektors svar den 9 februari 2006, framgick att skolan var medveten om att det inte får förekomma någon köavgift, att skolan var avgiftsfri samt att det kunde förekomma aktiviteter som kunde kosta pengar att delta i och att detta var föremål för diskussioner på skolan och där skolan ansträngde sig för att minimera dessa situationer.

Mot bakgrund av huvudmannens kompletterande svar godkände Skolverket huvudmannens ansökan. Av Skolverkets beslutsunderlag framgick att skolan kommer att vara avgiftsfri samt att inga andra kostnader kommer att förekomma för eleverna.

Vid inspektionsbesöket kan inspektörerna dock konstatera, med hjälp av bl.a. av skolan inskickad dokumentation och intervjusvar att det förekommer avgiftsbelagda inslag, vilket strider mot skollagen. Några exempel på detta är ”ansökningsavgift” till skolan, krav på hemförsäkring och avgifter i samband med skidresa, cirka 1800 kronor enligt rektorn, samt visst undervisningsmaterial. Rektorn säger att ”ansökningsavgiften” till skolan omedelbart kommer att avskaffas och att inget undervisningsmaterial kostar pengar. Inspektörerna kan efter inspektionsbesöket konstatera att på skolans hemsida har den tidigare upplysningen ” Du söker till skolan genom att betala in 150 kronor...” ersatts med texten: ” Du söker till skolan genom att sätta in ett valfritt bidrag (dock minst 10 kr)”. Lärarna vill framhålla att det finns möjlighet för de elever som inte upplever sig ha råd att följa med på skidresan att antingen få visst ekonomiskt stöd från skolan eller kan eleven också få stanna hemma och få undervisning. Även föräldrarna uppfattar det som så att skidresan är frivillig och de elever som inte har råd kan få viss hjälp.

I 9 kap. 7 § skollagen anges att utbildningen vid fristående grundskolor skall vara avgiftsfri för eleverna. De skall utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. Skolan får dock inte ta ut avgift i samband med ansökan om plats.

Skolverket konstaterar att huvudmännen ibland hävdar att de kostnadsbelagda aktiviteter som anordnas är frivilliga och att alternativ avgiftsfri verksamhet anordnas för de elever som inte vill delta. Det finns dock ingenting i förarbetena som ger uttryck för att frivilligheten eller möjligheten till alternativ avgiftsfri undervisning skall tillmätas någon betydelse. Det är enligt Skolverket inte heller förenligt med värdegrunden och principen om lika tillgång till utbildning (1 kap. 2 § skollagen) att vissa elever av kostnadsskäl skulle behöva avstå från aktiviteter i skolan. Skolan kan självfallet anordna resor och andra aktiviteter. Så länge det inte handlar om obetydliga kostnader måste dock finansieringen lösas med skolans medel.

Inspektörerna vill framhålla att utbildningen i en fristående skola skall vara avgiftsfri och att endast enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna får förekomma. Någon avgift vid ansökan får dock inte förekomma. Inspektörerna bedömer att skolan inte är avgiftsfri, vilket strider mot skollagen.

Information om utbildningsmöjligheterna

Som språkval erbjuder skolan tyska, franska och spanska. Skolan har få avhopp från undervisningen i moderna språk, t.ex. läste cirka 90 procent av eleverna i årskurs 9 ett modernt språk läsåret 2005/2006.

I skolans elevhandbok uppges att som komplement till de moderna språken erbjudes som språkval kärnämnesläsning som är till för elever som behöver extra tid och stöd i engelska, svenska och, i strid med gällande bestämmelser, matematik. Enligt rektorn har matematik omedelbart avskaffat som ett alternativ inom språkvalet efter inspektionsbesöket.

Som elevens val har eleverna varje vecka s.k. profiltid, vilket innebär möjlighet till fördjupning och breddning.

Intagning till skolan sker enligt följande: Vid fler sökande än platser gäller anmälningdatum. Barnen placeras i kö efter anmälningdatum och syskonföretur tillämpas. Profilvalet gör eleverna först efter det att eleverna har antagits. Hittills har skolan tillgodosett alla elevers profilval.

Inspektörerna bedömer att elevtillströmningen till skolan är stabil och att huvudmannens ekonomiska situation är god.

Personalresurser

Skolan har för närvarande 28 lärare, 15 på Kultur och Media (KoM) och 13 på Hälsa och Idrott (HoI). Elevantalet på KoM är 128 och på HoI 149. Av inskickad dokumentation och rektorns utsagor framgår att så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Enligt rektorn har de tillsvidareanställda lärarna formell behörighet och undervisar i huvudsak också efter den utbildning de har.

Intervjuade elever och föräldrar är i huvudsak mycket nöjda med lärarna som de tycker är engagerade och kunniga.

Materiella resurser

Rektor framhåller att skolan arbetar mycket med skönlitteratur och använder inte så mycket traditionella läromedel. Inspektörerna kan också konstatera att mycket undervisningsmaterial finns i digital form på skolans digitala intranät. Inspektörerna bedömer att skolans läromedel är tidsenliga och i gott skick.

Inspektörerna bedömer att omfattningen och standarden på datorutrustningen är mycket god. Alla elever har eget konto och loggar in på skolans eget intranät, kallat Platon, där all information, arbetsuppgifter, studieområden, teman, ämnen och studiehandledningar läggs ut.

Skolan utnyttjar gymnasieskolan Galärens laborationssal i naturorienterade ämnen och hyr externa lokaler av Karlskrona kommun för undervisningen i trä- och metallslöjd. Undervisningen i idrott och hälsa bedrivs för eleverna på HoI på Arena Rosenholm och för eleverna på KoM i centrala Karlskrona. Eleverna på KoM har den praktiska undervisningen i hem- och konsumentkunskap förlagd till HoI, där en nybyggd hem- och konsumentkunskapssal finns att tillgå.

Inspektörerna bedömer att skolans lokaler och utrustning är ändamålsenlig.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder en utbildning med de valmöjligheter som föreskrivs i de statliga bestämmelserna. Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Skolans läromedel, lokaler och utrustning är ändamålsenlig och standarden på datorutrustningen är mycket god.

Inspektörerna bedömer att skolan inte är avgiftsfri, vilket strider mot skollagen. Inspektörerna bedömer också att styrelsen för skolan bör tydliggöra i vilka former de s.k. flexibla studierna skall bedrivas med avseende på skolans tillsynsansvar under skoltid och kravet på närvaroplikt i skolan.

Datum	Ort
2007-03-27	Lund

Gösta Karlsson

Arne Huseby

Nils Pihlsgård